

ÇEKMEKÖY RAM ÖZEL EĞİTİM BÜLTENİ ŞUBAT 2023

Çekmeköy RAM Özel Eğitim Ocak Bülteni

Hazırlayan

Hüseyin Mert Barut
Ömer GÜNCÜ

Otizm Spektrum Bozukluğu Nedir?

Otizm spektrum bozukluğu, doğuştan gelen ya da yaşamın ilk yıllarında ortaya çıkan karmaşık bir nöro-gelişimsel farklılıktır. Otizmin, beynin yapısını ya da işleyişini etkileyen bazı sinir sistemi sorunlarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

ÇEKMEKÖY RAM ÖZEL EĞİTİM BÜLTENİ ŞUBAT 2023

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNUN NEDENİ NEDİR?

Bugün, otizm spektrum bozukluğuna neyin neden olduğu bilinmemekle birlikte genetik temelli olduğuna ilişkin bulgular vardır. Ancak hangi gen ya da genlerin sorumlu olduğu henüz bilinmemektedir. Çevresel faktörlerin de otizme yol açabildiğine ilişkin görüşler vardır. Hem genetik temellerin hem de çevresel faktörlerin etkileri üzerine çok sayıda araştırma yapılmaktadır.

Otizmin çocuk yetiştirme özellikleriyle ya da ailenin ekonomik koşullarıyla hiçbir ilişkisi yoktur; bu nedenle otizm spektrum bozukluğunu her çeşit toplumda, farklı coğrafyalarda, ırkta ve ailede rastlanmaktadır.

ÇEKMEKÖY RAM ÖZEL EĞİTİM BÜLTENİ ŞUBAT 2023

OTİZM ERKEN TANI

OSB'li bireyler ve aileleri için bireyselleştirilmiş bir tedavi planı gerekir. Müdahale yaşa, çocuğun durumuna, ek fiziksel ve ruhsal bozukluklara bağlı olarak farklılık gösterebilir ve multidisipliner bir yaklaşım gerektirir. NICE 2013 kılavuzunda tedavi hedefleri;

OSB'nin çekirdek semptomlarını azaltmak, bireylerin kendi potansiyellerine ulaşmasını sağlamak, ailenin veya olguların uyum ve işlevselliğini bozan eşzamanlı fiziksel ve ruhsal hastalıkları tedavi etmek, bakım vericilere destek olmak, OSB'li bireylere eğitim ve belirli kanıta dayalı tedavi yöntemleri uygulamak şeklinde sıralanmıştır . Alanda yapılan çalışmalara bakıldığında, bütün tedavi yöntemleri göz önüne alındığında randomize kontrollü çalışmalar nispeten daha azdır ve olguların karakteristikleri yeteri kadar iyi tanımlanmamıştır. Tedavi protokolüne bağlılık ve tedavi etkisinin genelleştirilmesi de önemli kısıtlılıklardandır . Otizmde kesin tedavi henüz olası değildir ancak çekirdek semptomları azaltmada en umut verici yaklaşımlar erken yaşta başlayan yeterli süre ve yoğunlukta eğitsel ve alışkanlık kazandıran yaklaşımlardır

ÇEKMEKÖY RAM ÖZEL EĞİTİM

BÜLTENİ

ŞUBAT 2023

Davranışsal Yöntemler

Uygulamalı Davranış Analizi (ABA) gibi davranışçı müdahaleler temelde deneysel olarak kanıtlanmış davranışçı öğrenme tekniklerine dayanır. Küçük çocuklar için oldukça geniş kapsamlı ve yaygın olarak uygulanan ABA programı Erken Yoğun Davranışsal Müdahale Programı'dır . Bu programda haftada 40 saate kadar yoğun ve bire bir bireysel eğitim verilir. Başlangıçta birbirinden bağımsız basit beceriler hedeflenir ve daha sonra sözel iletişim başlatmak gibi daha karmaşık aşamalara geçilir. OSB'li çocuklar izole öğrenmeye yatkın olduklarından Erken Yoğun Davranışsal Müdahale Programının etkinliğinin araştırıldığı 5 meta-analizin derlemesi bu programın IQ ve uyumsal davranışlar bakımından önemli kazanımlar sağladığını ve tedavide etkili olduğunu göstermiştir . Davranışsal teknikler özellikle uygunsuz davranışların sönmülenmesi ve daha işlevsel davranış kalıpları oluşturulmasında faydalıdır. ABA tekniklerinin belirli davranış sorunlarında etkili olduğu ve akademik görevlerde, uyumsal yaşam, iletişim, sosyal becerilerde meslek hayatında olumlu ve anlamlı katkısı olduğu gösterilmiştir .

ÇEKMEKÖY RAM ÖZEL EĞİTİM BÜLTENİ ŞUBAT 2023

Eğitsel Yöntemler

OSB'li çocuklar yapılandırılmış ve bireyselleştirilmiş, açıktan eğitsel desteğe gereksinim duyar. Planlı ve yoğun bireysel programların deneyimli ve multidisipliner bir takım aracılığıyla, kazanılan becerilerin bütün yaşama uyarlanabilmesi için ailenin de dâhil edilerek uygulanmasının tedavide etkin olduğu gösterilmiştir. Eğitsel plan çocuğun güçlü ve zayıf yönlerini dikkate alarak hazırlanmalı, tedavi hedefleri ve amaçları belirlenmeli ve etkinlik izlenmelidir. Eğitim müfredatı uygulanan programa göre değişiklik göstermekle birlikte çoğunlukla ortak olarak sözel ve sözel olmayan dilin kullanımı, akademik beceriye, sosyal, motor ve davranışsal yeteneklere odaklanır. Özellikle bazı durumlarda ebeveynin eğitimi ve katılımı, tedavinin evde devam edebilmesi açısından önemli olabilir . Erken Başlangıçlı Denver Modeli ve Otizm ve İlişkili Engeli Olan Çocukların Tedavisi ve Eğitimi etkinliği gösterilmiş ve yapılandırılmış eğitsel yöntemlerdir . Fakat eğitimcilere etkili müdahalelerin ulaştırılması konusunda ciddi zorluklar vardır.

ÇEKMEKÖY RAM ÖZEL EĞİTİM BÜLTENİ ŞUBAT 2023

KAYNAKLAR

1. Kanner L. Autistic disturbances of affective contact. *Nerv Child*. 1943;2(3):217-50.
2. Asperger H. Die ‘Autistischen Psychopathen’im Kindesalter (Autistic Psychopathy of Childhood). *Archiv für Psychiatrie und Nervenkrankheiten*, 117, 76-136. 1944. <https://doi.org/10.1007/BF01837709>
3. APA APA. *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 4th edn, text revision (DSM-IV-TR)*. Washingt DC APA. 2000.
5. APA. *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 5th edition (Washington, DC: American Psychiatric Association)*. Am Psychiatr Assoc. 2013.